

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana
pisma se ne sprejemajo

Naročnino prejema upravništvo
administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu črna
št. 190.

Izhaja potrikrat na teden, četrtek
v torek, četrtek in sobota.

Černajev v Pragi.

Iz Prage poročajo telegrami, da je bil general Černajev z demonstrativno slovesnostjo sprejet. Deputacija českega kluba, katero je vodil g. Skrejšovsky, šla mu je do Uhřinovesi naproti, ter v imenu narodnih prebivalcev praških in naroda českega pristrčno pozdravila generala, ki se je s svojim prijateljem, ruskim bogatašem Chludovim pripeljal. Černajev je jako ginjen povabil gospode, da so šli v njegov kupé in z njim peljali se v zlato Prago, kjer so po deseti uri došli. Velika množica českega ljudstva pričakovala ga je na kolodvoru, ter ga z gromovitimi slava-klici pozdravila. Ljudstvo je bilo zelo navdušeno in spremljevalo voz je burno popevalo „Hej Slovane in kde domov muj.“ Nekteri so večkrat skušali sprečiti konje, da bi sami peljali voz, in ker general tega ni hotel, moral je s Skrejšovskim iti na drugi voz, ki ga je srečno pripeljal v hotel k nadvojvodu Štefanu, kjer se je pa kmalo zbrala brezštevilna množica, ki je z gromovitimi živio- in slava-klici generala pripravila, da se je prikazal pri oknu in se ljudem zahvalil za sijajen sprejem. Množica se je na to razšla v najlepšem redu in policija, ki se je bila v bližnji ulici zbrala, ni imela nikakovega opravka. Vnanje občine so generala pozdravile s telegrami, katerih mu je posestnik hotela izročil cel šop.

Ta demonstracija je svetu pokazala, kakega mišljenja so avstrijski Slovani, da se ne bode morda mislilo, kakor da bi se vjemali s turško politiko madjarsko. Na demonstracije

madjarske odgovarjajo demonstracije slovanske. Dunajski listi dan na dan grde Slované in zlasti Srbe in Ruse, Turke pa v deveto nebo kujejo, in kaj hočemo reči še le o Madjarih, ki tako očitno in drzno kažejo svoje sočutje za starodavne in nepoboljšljive sovražnike imena krščanskega. Toda na demonstracijo s častno sabljo Kerim paši odgovorili so Tržičani, na brezmerne napade turkoljubnih listov na slovanske borilce pa so odgovorili Pražani. Obedve demonstraciji ste jako pomenljivi; na Dunaji sedaj vidijo, da Čehi, Slovenci in Italijani odločno odobrujejo politiko rusko proti turški, in treba bo s tem računati; dokler so videli samo madjarske in nemške demonstracije, in so Slovani molčali, zdelo se je, da bi bila v Avstriji turkoljubna politika popularna; sedaj se je pokazalo očitno, da velik del avstrijskega prebivalstva je nasprotnih misli.

Vemo in vidimo že naprej, kako se bodo dunajski listi iz te demonstracije norčevali, češ, da Černajev je bil premagan in da skazane mu časti ne zasluži. Pa to nas ne more motiti. V prvo ne smemo prezreti nedoslednosti teh ljudi; vedno prerokujejo, da bo Rusija od Turkov tepena, v enem hipu pa zaničujejo Srbe, da niso mogli zmagati. Če je Turčija res tako močna, da se ima velika Rusija bati, potem so pa res čudeže delali, da so se toliko časa vsej turske sili branili, in Černajev zasluži namesto zasmehovanja častno priznanje. Pa naj bo to že kakor hoče, Pražani so slavili Černajevega kot boritelja za slovansko svobodo, oni časté v njem značajnost slovansko, oni ga odškodujejo za nezasluzeno psovanje

turkoljubnih listov. „In magnis voluisse sat est“ — v velikih rečeh je že dobra volja hvale vredna, in nobeden nepristranski človek ne more Černajevu tega odrekati, če pomisli, da je prav on navdušil Ruse za južne brate, da so njemu na ljubo došli prostovoljci v mnogem številu, da so njemu na ljubo pošiljali bogati Rusi tako velike svote v podporo (ker je Černajev v vseh odličnih ruskih krogih priljubljena oseba), če pomisli, kako je z mnogim trdom serbsko vojsko organiziral in v vročih bojih nevstrašeno vodil. Srbski narod in vsi Slovani bodo Černajevega v blagem spominu ohranili, in dokler bo še iskrica poštenosti v slovanskem narodu, častil bo take moč, ki so zanj toliko žrtvovali kakor general Černajev. Neka ga toraj slavi in ljubi zlata Praga, to mu bo srce ogrelo tudi za nas avstrijske Slované, in vrnivši se v mogočno Rusijo, nabiral nam bo sočutja mogočnega severnega soseda, ktera so nam dosti potrebna.

Katoliška cerkev in sedanje države.

Po grehu prvih staršev bil je človek zapadel smrti in pogubljenju; pa Bog se je ozrl nanj v svoji neskončni milosti, ter mu obljubil rešitelja. Čez štiri tisoč let spolnila se je obljuba, zadovoljeno je bilo zaželenju narodov, rešitelj se je rodil; bil je včlovečeni sin božji — Jezus Kristus. On je otel s svojim trpljenjem in smrtjo človeški rod; a on, ki je bil pot, resnica in življenje, pokazal mu je tudi pravo pot, da si posamni prilasti večno zveličanje. Rešitev bila je za vse čase, za vse

Kralj Dimitar Zvonimir in njegova doba.

Po hrvatskem priredil J. St.

(Dalje.)

II. Dimitar Zvonimir postane kralj.

Peter Krešimir Veliki je umrl l. 1073. Precej po njegovej smrti so se porodili v hrvatskeji zemlji hudi prepiri in borbe za prestol. Pokazale so se v vsem tri stranke in trije tekmeči: vojvoda Štefan, sestrič kralja Krešimira, Dimitar Zvonimir, ban hrvatski, ter župan lički Slavić, zet kralja Krešimira.

Vojvoda Štefan je bil človek slab na duhu in telu. Še za kraljevanja strica svojega se je moral odstraniti od dvora, ker se je bal močnega bana Zvonimira. Sedaj, ko Krešimira Velikega več ni bilo, trudila se je stranka verna Držislavićem in politiki Krešimirovej, da tega poslednjega potomka rodu Krešimirovega povzdigne na prestol. Stranka ta je bila večidel iz prebivalcev dalmatinskih mest, iz visocega svečenstva ter iz dvorskih častnikov. Boječi se bana Zvonimira in močnih mu rodjakov ogerskih, gledali so ti privrženci stare kraljevske rodovine, kako bi z brzim izborom vojvode Štefana za hrvatskega kralja prekrižali vse osnove Zvonimirove in njegovih privržencev, ter tako

vzdržali prevago svojo kraljevini Hrvatskeji in Dalmaciji. Zraven tega so se nadejali, da bode zraven slabega Štefana v hrvatskeji državi največji vpliv imelo visoko svečenstvo, ki je bilo porekla latinskega ter narodu hrvatskemu ne prav prijazno.

Dimitar Zvonimir je bil ta čas preveč slab, da bi bil mogel vspešno tekrovati z vojvodom Štefanom. Silna njegova moč, katero je zadobil za Krešimira kralja, odvrčala je od njega Hrvate, pa tudi zbal so se hrvatski bani in župani človeka, ki se je naslanjal na ogersko pomoč. In ravno iz tega razloga ni našel Dimitar Zvonimir dovoljne podpore pri Hrvatih, da bi se bil mogel nameram latinskih prebivalcev odločno upreti. Svojih ogerskih rodjakov pa tudi ni mogel pripraviti, da se zapletejo brez vsacega razloga v nepravilno borbo, koje uspeh je bil jako dvomljiv. On se je zatoraj odločil, da počaka boljše prilike.

Tako se je videlo, da bode vojvoda Štefan s pomočjo Latincev postal kralj hrvatski. Ali zdaj se vmešajo hrvatski velikaši ter prekrižajo vse osnove. V velikej skupščini, kjer se je bila zbrala velika množica latinskih duhovnov in hrvatskih plemičev, obveljal je predlog hrvatskih banov, da se ne izbere za hrvatskega kralja vojvoda Štefan, ampak lički

župan Slavić. Hrvatsko plemstvo je pri glasoivanju dobilo večino in tako je hrvatski kralj postal junaški Slavić!

Važni so bili razlogi, ki so hrvatsko plemstvo prisilili, da se odreče možkega pokolenja Držislavića ter da izbere župana Slavića. Vojvoda Štefan se je popolnoma vdal latincem, ter se je bilo bati, da bode morda hrvatski življ za njegove vlade preveč zatiran. Slavić da je bil Hrvat z dušo in telom, a vrh tega tudi človek hraber in jak, ter se je moglo nadejati, da bode živo branil svoj narod proti domačim in ptujim dušmaninom. Zraven tega pa se hrvatski velikaši niso izneverili dinastiji svojeji, saj je bil Slavić po ženi Nedi v rodu z Držislavići, in žensko nasledstvo je od nekda veljalo v Hrvatskeji.

Latinci v hrvatskeji državi, a posebej še prebivalci v latinskeji Dalmaciji niso mogli pretrpeti tega težkega poraza. Nezadovoljni z novim kraljem hrvatskim pritekli so po svojem starem običaju k benečanskemu doždu pomoči prositi, da bi jih ta rešil težkega jarma, kakor nekda Peter II. Orseoli za kralja Držislava. Ali novi benečanski dožd Dominik Silvio jim ni hotel obljubiti pomoči, čakal je vgodnejega časa, da se vtakne v hrvatske zadeve. Za zdaj se mu je činila hrvatska država

ljudi; a ker se je Kristus kmalo po svojem vstajenji vzdignil v svoje nebeško kraljestvo, moral je skrbeti, da ta rešitev v resnici postane občna; moral je preskrbeti vsem časom in narodom priložnost, da zvedó njegove uke, uživajo njegove milosti in se tako vdeležé njegove žrtve. V ta namen izročil je svoj uk, svoje zakramente in svojo postavodajalno moč vidni družbi, ki naj uk varuje nezmotljivo in ga razširja po vsem svetu, ki naj deli milosti in naj nadaljuje njegovo vladó; ta vidna družba je — sveta cerkev. To je njen nastanek, njen pomen in njen namen. Da je pa ta naprava, ktero je vstanovil Kristus sam, in izročil svojim apostelnim, kateri so jo razširjevali, vtrjevali in zapustili pravim naslednikom, da je ta naprava katoliška cerkev, ktere udje so verniki sklenjeni v edinosti vere in zakramentov pod rimskim papežem, to uči zgodovina, to kažejo pa tudi vnanja znamenja, ktera ima le ona edina, kajti le ona je edina, sveta, apostolska in katoliška. Kakor jo je ločil njen božji ustanovitelj sam, razdeljuje se še zdaj (seveda če se oziramo le na vojskujočo cerkev na zemlji) v učečo in poslušajočo; vodi pa in vlada jo sveti Duh sam, kakor ji je obljubil Kristus.

To je katoliška cerkev! Ona je toraj družba in sicer ne samo naravna, ampak čeznaravna družba in ona je vidna družba, ker so vnanji njeni uki, vnanja znamenja, po katerih deli svoje zakramente, vidna njena vstava, kakor je že vidna njena vstanova; ona je potrebna družba, ker je ona edina postavljena v dosego prvega in najpotrebnejega namena človeškega, v dosego večnega zveličanja. Kot potrebna, vidna, čeznaravna družba ima toraj svojo veljavo, ktera ji daje na podlagi namena postave, ktera jo vlada in vodi; ta veljava je cerkvena hierarhija, je poglavitno papež s škofi; kot taka družba je pa tudi samostojna in njene postave imajo samostojen pomen, lastno moč. Ona ni od tega sveta, ker je od Boga in pelje naravnost k njemu; a ona je na tem svetu, ker je za človeštvo in ker pelja človeštvo k Bogu. V ti svoji nalogi ona ne pozna nikakove enakopravne moči, ni ona podložna nikomur in nobeni oblasti.

To je podlaga uka o cerkvi; iz te podlage

premočna, — treba je bilo tedaj, da se Hrvati z Latinci sami med seboj teró in pokončujejo, dokler oba življa ne oslabita.

Kako se je ban Dimitar Zvonimir proti novemu kralju hrvatskemu ponašal, ne znamo; ali gotovo je, da ga je volitev Slavića iznenadila. On se zatoraj odreče za en čas vsem svojim željam ter se podvrže novemu kralju. Pri tej priliki se je tudi bržkone zahvalil za bansko čast.

Latinski prebivalci Dalmacije so morali tudi videti, kako se je silni ban Dimitar Zvonimir poklonil novemu kralju hrvatskemu. To jih je še bolj razsrdilo. In ker niso mogli dobiti pomoči pri Benečanih, obrnili so se oni drugam — k Normanom.

V južnej Italiji je bil že poprej osnoval svojo državo podvzetni vojvoda normanski Robert Guiskard. S pomočjo rimskega papeža razširil je on svojo vojvodino po vsej Siciliji in začel celo vznemirovati tudi grške obale na jadranskem morju. Med tem mu pride od Latincev v Dalmaciji glas, da naj jim hiti na pomoč proti hrvatskemu kralju Slaviću. Robert Guiskard je komaj tega dočakal. On pošlje tedaj precej kneza Haminga z velikim brodom proti Hrvatski l. 1075. Pri otoku Rabu pride hrvatski kralj Slavić Normanom nasproti, ali

snujejo se vse cerkvene pravice, njene razmere proti vsaki drugi družbi, pa tudi proti vsakemu posamnemu. Kakor je vsakdo navezan, da doseže svoj namen, tako mora vsak pripoznavati katoliško cerkev za edino pot k njemu in mora se ji podvreči.

A žali Bog! sovražnik vsega dobrega spoznavši nevarnost svete cerkve — napenjal je od nekaj vse svoje žile, da bi ji škodoval, da bi jo, ko bi bilo mogoče zatrl. Posluževal se je v prvih časih židovskega in neverskega gnjeva, pozneje krivoverskih zmot, potem popačenosti v cerkvi, — a dandanes služi mu v isti namen liberalna država; ona je zdaj orodje, ktero rabi, da bi vničil Kristusove obljube; ona mu je orožje, ktero vihti zoper Boga samega; a sramotno bo propadel on in njegova pomočnica.

Državo toraj, kakor sem jo narisal v preterih člankih, vidimo povsod v boji zoper cerkev in njene naprave in vredbe. Kamor se ozremo, divja silna vojska; kjer ne pomaga kruta sila in ostri meč, poslužuje se raztezljivih paragrafov in raznih postav; vzela pa je v službo brezbožno vednost, meseno umetnost in ostudno nenaravnost; orožuje se z zvijačo in lažjo, s hinavščino in svetohlinstvom in tako bojuje boj nasproti cerkvi ali prav za prav nasproti Bogu samemu. Vsaj njega naravnost napada princip moderne države, materijalizem; a v teoriji države nekoliko spremenil ga je liberalizem, ki se razloči s tem od onega, da se bojuje posebno dosledno na polju empiristične vednosti, med tem da ta njegove pridobitke panteistično in ratijonalistično okinčane in obrobijene prepeljava v praktično življenje, v vse mišljenje in delovanje narodov; v metodi pa jih razločuje to, da materijalizem uči z doslednostjo in naravnost, liberalizem pa nedosledno in hinavsko. Liberalizem je dosleden v sovraštvu proti Bogu in vsemu božjemu, a nedosleden v vsem drugem, v vseh pripomočkih in v vsem postopanju; zato on hvalisa prostost, kjer je v korist njemu, a jo zatira, kjer mu škoduje; vsak dan nam prinaša nove zglede. Zato je on še slabši, ko materijalizem, ker se skriva za pobožne fraze in svetohlinsko besedovanje. To kaže se tudi v razmeri nje-

nesreča je hotela, da so ga potolkli in njega samega vjeli.

Nasledki poboja Hrvatov pri otoku Rabu so bili strašni. V hrvatskeji državi nastopi največji nered, ker ni bilo več državne glave. Vrh tega so začeli Normani nemilo pleniti po dalmatinskih obalah ter niso prizanesli niti prijatelju niti neprijatelju. To lepo priliko uporabi na svojo korist benečanski dožd Domenik Silvio. On je prišel navidezno Dalmatincem na pomoč, pregnal je sicer pleneče Normane, ali ob enem je prisilil Latine v Dalmaciji, da so ga priznali za višjega gospodarja svojega. To je bilo 8. febr. 1076. Na ta dan so se zbrali dalmatinski škofje ter zastopniki mest, ter so se pismeno zavezali doždu benečanskemu, da ne bodo nikdar več v Dalmacijo klicali niti Normanov niti drugih ptujcev.

Vsled napada normanskega in dolazka benečanskega je moč hrvatske države globoko pala. Hrvatska sama ni imela svojega kralja, a latinska Dalmacija se je ravno Benečanom podvrgla. V tem trenutku rešita hrvatsko državo od popolnega razpada dva moža: bivši ban Dimitar Zvonimir in rimski papež Gregor VII (Dalje sledi.)

gove države proti cerkvi; v doslednosti svojih materijalističnih nazorov bi moral naravnost reči: „Cerkev je goljufija; ona mora se toraj pokončati“; a on skriva se za krinko skrbi za človeški blagor in svete gorečnosti za vse dobro, zato znajdel je fraze kakor: „Cerkev rimska je nevarna državi, napredku, svobodi“. „Ločimo cerkev od države“. „Prosta cerkev v prosti državi“. Seveda, kjer gre za djanje, tam pokaže naravnost vso svojo zlobnost in naravnost zamori vse krščanstvo in vero sploh. To je nasproti katoliški cerkvi moderna država! (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. januarja.

Avstrijske dežele.

Bankine zadeve vladama delajo hude preglavice. Državna zbornica se imata v enih dneh sniti; vladi bi jima rade kaj gotovega povedale, pa še sami ne veste, pri čem da ste. Tisza je 11. t. m. cesarju rekel, da vlada ogerska nikakor ne more sprejeti nasvetov vlade avstrijske in je zaradi tega pripravljen odstopiti. Na Dunaju se pa tolažijo s tem, da banka sama izdeluje načrt, ki bode podlaga novih razprav, toda na Ogorskem o tem novem načrtu nočejo nič vedeti. Zadrega so tedaj velike na obeh straneh, in kdo vé, kako se bodo rešile?

Iz Prage se 13. t. m. poroča, da je gosposka generalu Černajevu zaukazala mesto zapustiti, kar je tudi brez ugovora storil. Vsled tega je ljudstvo zvečer na ulicah nekoliko razsajalo, in policija je nekaj ljudi zaprla, druge pa so konjiki razgnali. Vsled policijskega ukaza general tudi ni smel sprejemati deputacij, dokler je bival v Pragi.

V Trstu je preteklo soboto ces. namestnik slovesno vmesil župana d' Anglia, ki je v svojem odgovoru namestnika prosil najponižnejšo zahvalo cesarju sporočiti za milostljivo potrjenje.

Na Ogorskem so imeli 14. t. m. ministerski svet pod predsedništvom cesarjevim, kterege so se vdeležili vsi ministri. Ministerstvo Tiszavo je obljubilo ostro vladati, piše se v „Allg. Ztg.“; pa to obljubo je spolnilo le proti nemadžarskim narodom, med lastnim narodom pa ni moglo pridobiti veljave nedržavni ideji, in še manj večemu zedinjenju monarhije. Povsod se kaže splošna zmešnjava v gmotnem, kakor tudi v političnem in vpravnem oziru in se najbolj razodeva v tem, da Košuta kot odrešenika časté in nazaj želé.

Vnanje države.

Konferencija v Carigradu je še zmirom tam, kjer je bila s početka. Od pondeljka se je končna določba preložila na četrtek, od četrтка na pondeljek, od pondeljka, to je danes, zopet na četrtek. Če se v četrtek ne dogovoré, hočejo v petek pooblaščenca vnanjih vlad Carigradu dati slovó, če ne bodo končne seje — zopet odložili na pondeljek. Turki se po nobeni ceni nočejo udati in so pri tej konferenciji pokazali, da v diplomatičnih zvijačah prekose državniške evropske. Sicer pa so se tudi oni sami že naveličali vednega pregovarjanja in bodo 1. marca zopet pričeli vojsko, če do 28. februarja reč ne bo rešena. Da konferencija ne boče odvrnila vojske, kakor so si nekateri kratkovidni državniki domišljevali, priča sedaj najjasnejše ravnanje Nemčije, ki vsako odjenljivost odločno odbija.

Rumunski poslanec Ghika je vnanjemu ministru turškemu izročil pismo, v kte-

rem se od Turčije zahteva priznanje, da Rumunska ni celosten del države turške. — Razprave z vlado rusko zaradi prehoda vojne ruske skoz deželo rumunsko so dovršene. Tudi je vojni minister zaukazal, da se imajo vojaki, ki so bili na odpustu, do 20. t. m. zopet zbrati pri svojih oddelkih.

Turška vlada začela se je prijaznejšo kazati katoliškim Armencem. Veliki vezir je patriarha Hasuna prav prijazno sprejel ter mu obljubil pritožbe njegove vgodno rešiti.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 12. januarja. Občni zbor tukajšnje narodne čitalnice je bil letos v nedeljo 7. t. m. G. pervosednik, Anton Janežič, nagovori zbrane ude, katerih se je precejšno število sošlo, z jedrnatim govorom, in priporoča, da naj kolikor je največ mogoče, podpirajo čitalnico, ter se zahvaljuje za skazano čast, kot predsednik, ter priporoča, da naj se pa sedaj izvoli nov g. predsednik, kateri bo zmožen še več koristiti čitalnici. Udje so ga hoteli zopet voliti, a ker je ta prosil, da naj ga puste, se je vstreglo njegovi prošnji. Za njim poroča tajnik, da je imel odbor med letom 13 sej, čitalnica pa da je napravila tekoma leta 8 veselic, izmed katerih eno je osnovalo ljubljansko dramatično društvo. Med igralci in igralkami zaslužijo posebno priznanje gg. Slabanja, brata Ozbiča, katerih eden (Franjo) je tudi preskrboval petje in igranje na glasoviru, Stele, Fajdiga, gospa Medvedova in Milohnojeva, ter gospodičine: Rohinarjeva, Janežičeva in Velepčičeva. Čitalnični dobrovoljniki so bili gospa Podrekarjeva, ki je časnik Weltblatt čitalnici naročila, gosp. Nabernik, ki je čitalnici daroval časnik „Politik“ in prelepo sliko, ktera kinča čitalnično dvorano, g. Rode, ki je spodnja stanovanja dva meseca brezplačno prepustil ob času, ko nismo imeli oštirja, g. Artel, župnik v Kranjski gori, ki je neki znesek v denarjih tukajšni čitalnici daroval. Udov šteje čitalnica 45 domačih, 11 zunajnih in 4 delovne, tedaj skupaj 60. Med letom sta umrla 2 ude. Tudi je nekoliko udov izstopilo, pa zopet nekaj družin pristopilo, tako da čitalnica ni nič na slabšem, kot je bila.

Konečno prosi g. tajnik nazoče, da bi tudi v prihodnje podpirali čitalnico, kakor so jo do sedaj, ter še druge prigovarjali, da se vpišejo, da bode zmiraj bolj cvetela ter obilno sadu obrodila za narodno reč. Prosi jih tudi, da bi se obilno vdeleževali veselic, ktere bode čitalnica napravljala, ter s tem poplačati trud in dragi čas, ki ga diletantje porabijo. Tudi pravi, da naj v dejanji pokažejo, kar tudi delajo, da so udje čitalnični in pravi narodnjaki, ki se ne vstrašijo sile nasprotnikov, da naj stojijo trdni kot skala, kadar gre za narodno korist in blagostanje, ter naj bodo res Slovani in vredni sinovi nekdanjih narodnih Kameničanov, kateri so pri vsaki priliki pokazali, da gorijo za narodno reč, ter se niso vstrašili niti stroškov, niti slabega dolgega pota, kadar se je bilo treba potegniti za narodne pravice. Postavili so s tem lep spominek vam in še vašim potomcem, priporoča jih tedaj navzočim v posnemo.

Potem poroča g. blagajnik o denarnem stanju čitalnice, ktera ima še vendar nekoliko forintov gotovega denarja. Saj pa za to gre hvala le varčnemu in vestnemu g. blagajniku. Zdaj pride na vrsto volitev novega odbora. Voljeni so bili ti-le gospodje: Dr. M. Samec za prvosednika, Ant. Janežič za podpredsednika, Ivan Stele za blagajnika, Gregor Sla-

banja za kajžničarja, Jernej Čenčič za tajnika; drugi odborniki so še: gg. France Hajek; France Trohnikar, Alojzij Medved, Ant. Rudolf. Potem je g. Franjo Ozbič še nekatere nasvete stavil, in zborovanje se je nehalo. Šli so vsi veseli in zadovoljni domu.

Iz Boh. Bistrice, 12. januarja. (Topla zima, čudna vožnja.) Take zime, kakor jo imamo letos v Bohinju, že stari ljudje ne pomnijo. Ker navadno o sv. treh kraljih pri nas od mraza poslopja škripljejo in je navadno 17 do 18° mraza. Kaj pa letos? Toplota in gorkota je taka, da semtertje vže se kaka pomladanska cvetlica najde. Ako Bog da, bomo letos imeli dobro letino na pridelku.

Kakor sploh povsod, tako tudi v Bohinju je bilo lansko leto snega mnogo padlo. Naj pri tej priliki omenim neke dogodbe, ki se je bila tedaj zgodila.

Vozil je še mlad žganjepivec nekemu oštirju na Bistrici gnoj na njivo. Zvečer, ko neha voziti, in preden odide domu, se precej dobro žganja naleze. Stopivši iz veže se tekoj v gnojni koš vleže in vola samega vozariti pusti. Vol ne poznavši drugih potov kakor po katerih je gnoj vozil, krene naravnost po njih na njivo, pride do kupa gnoja, in ker dalje in nazaj ne more, obstoji, in tako je celo noč z žganjarjem vred tam stal, ne da bi se bil gospodar njegov zbudil, dasiravno je že nekoliko snežilo. Drugo jutro, ko se dan naredi, še le se prebudi in odide domu. Uboga živina pri takih gospodarjih.

Domače novice.

V Ljubljani, 14. januarja.

(Okrajni šolski nadzorniki.) Skoro smo pozabili povedati, kar je vendar tolike važnosti za naše domače šolstvo, kateri šolski možje so izvoljeni in potrjeni za prihodnjo šestletno dobo c. kr. okrajni šolski nadzorniki. Ti-le so: L. Gariboldi za Ljubljano; A. Wisiak za ljublj. okolico; J. Sima za Kamnik; bar. B. Taufferer za Litijo; M. Wurner za Krško; K. Legat za Rudolfovo; A. Jeršinovic za Črnomelj; W. Linhart za Kočevje; J. Eppih za Logatec; H. Pirker za Kranj; S. Keše za Radolico; J. Thuma za Postojno. Propali so torej dosednji nadzorniki; J. Novak v Kočevju; A. Aleš za Črnomelj; M. Kuster za Kranj; F. Stegnar za Logatec, L. Hiti za Postojno.

(Mlad tat.) Že več časa je videti majhnega dečka, ki hodi s slamnato torbico po mestu in posebno po gostilnicah berači. V četrtek je bilo natakariči v čitalnici ukradenih nekaj goldinarjev, v gostilnici pa ni bilo nikogar, ko oni dečko, ki jo je pa brž popihal. Tedaj pade njen sum na-nj, naznani to policiji in ta res dobi dečka drugi dan in pri njem še denar; le en goldinar je bil mladi hudodelnik zapravlil. Kaj še bo iz tega otroka! — Naj pri tej priliki še omenimo, da ne le mladi, ampak tudi stari berači, ki se v hiše splazijo, kradejo, če le morejo, vse, kar jim pod roke pride. Na take ljudi bi morala policija pač strogo paziti, ker jih je več med njimi, ki beračijo le zato, da bi dobili priliko kaj ukrasti.

(Seje mestnega odbora) 12. t. m. se je z županom vdeležilo 25 odbornikov. Župan poroča, da gledé obrtniške šole je učni minister odgovoril, da država podpira z realno sklenjeno obrtniško šolo, posebne šole pa zaradi pomanjkanja denarjev ne more ustanoviti, in mestni odbor, kupčijska zbornica in drugi prizadeti krogi naj z vstanovljenjem štipendij itd. poskrbijo, da bode uka željnim mladencem

mogoče obiskovati sosedno enako šolo v Gradcu. Potem odgovarja na interpelacije stavljenе v predzadnji seji.

Na interpelacijo Horakovo o diplomu častnega meščanstva za dr. Bleiweisa odgovarja, da se sklep ni našel v registraturi, pač pa v protokolu dotične seje l. 1868 in da se bode dotični sklep tudi nemudoma izvršil. Gledé novih hišnih tablic odgovarja na interpelacijo Regalijevo, da bo moral vsak posestnik plačati vse tablice, kolikor so mu jih na hišo nabili. Gledé hiš pod Golovcem pravi, da ste tam zdaj dve svetilnici, da se bo pa izdelal načrt za boljšo razsvetljavo v tem kraju. Gledé magistratnih vradnikov pa odgovarja, da natančno spolnujejo svoje dolžnosti in vestno izvršujejo vse svoje opravke, zavrača natolcevanje interpelantovo in vradnike, ki se z omenjeno interpelacijo čutijo razžaljene, izročuje varstvu mestnega zbora. G. Regali hoče ugovarjati, pa župan mu seže v besedo, da razprava po opravljenem redu ni dopuščena. Prestopivši na dnevni red:

I. dr. Bleiweis v imenu policijskega odseka poroča o prošnji branjevcev, da naj se odpravi prepoved, vsled ktere pred 11. uro na trgu ne smejo skupovati nobene reči. Odbor nasvetuje, da naj ostane pri starem.

G. Horak pravi, da je že l. 1865 stavil predlog, da naj se odpravi ta prepoved po pravilu svobodnega obrtništva, kar se je tedaj tudi zgodilo. Če smejo kupovati kupci, zakaj bi pa ne smeli branjevci, ki tudi plačujejo davek? Oni nimajo toliko premoženja, da bi podražili razne reči; pač pa jih podražujejo kupci, ki jih skupujejo na debelo in pošiljajo v Trst in drugam. Tudi je v drugih mestih branjevcem dovoljeno kupovati, kadar in kjer hočejo. Zato stavlja predlog, da naj se prepoved odpravi. G. Regali podpira ta predlog, ravno tako tudi g. Petričič, ki pravi, da ta prepoved škoduje tudi kmetom, kateri bi radi hitro in vse skupaj prodali. — Gosp. Lasnik ugovarja, da imajo branjevci dovolj prilike skupovati potrebne reči. Tudi se smejo že primerjati s prvimi kupci. In če se odpravi ta prepoved, treba bo odpraviti tudi tarifo mesa. G. Horak povdarja, da se je odpravila tarifa kruha, in je li zdaj slabše? Mesarji pa mnogi prodajajo še ceneje, kakor je določeno po tarifi. G. Terpin ugovarja, da branjevec ne plačuje toliko davkov kakor kupec. Gosp. Dežman pravi, da za revnejše ljudi je koristna prepoved in podpira predlog odsekov. Gosp. Regali zahteva glasovanje po imenu, pa večina tega ne sprejme, in pri glasovanju obvelja predlog odsekov; za prošnjo branjevcev so glasovali le narodni odborniki.

b) Pri poročilu o nadzorstvu živinskega sejma dr. Bleiweis povdarja, da kakor skušnja uči, je treba živino, ki se pripelje na živinski trg, pregledati. G. Skale je to dosedaj opravljal prostovoljno in je vselej našel smrkovih konj, ki jih je bilo treba pobiti. Odsek tedaj nasvetuje, da naj se mu za letos dá nagrade 50 gld., za pozneje pa naj se mu bo vsako leto določila plača, in morda bo zato dobro, kadar se bode vžitina od l. 1878 naprej zopet oddala, štantnino od konj zvikšati od 5 na 6 kr. G. Regali predlaga, da naj se štantnina ne povikšuje, pač pa naj se g. Skaletu dá 100 gold. od svote odločene za zdravstvene potrebe. G. Lasnik ugovarja, da g. Skale nima toliko opravka, in bode sam zadovoljen z nagrado. Gosp. Kaltenegger omenja, da se zamore štantnina zvikšati le po deželni postavi, če jo nasvetuje mestni odbor vsled sklepa storjenega v seji, ktere se

vdeleži čez 20 odbornikov. Župan konstatira, da je nazočih 25 odbornikov; pri glasovanju se z večino 20 glasov sprejmejo nasveti odsekov.

c) Poročilo o zdravstvenih razmerah mestnih v l. 1875 se vzame na znanje. Gledé hiše za mestne reveže se naroči magistratu, da naj v eni prihodnjih sej predloži načrt, kako da bi se revežem namesto 10 kr. na dan, dajala vsakdanja hrana, in bi se za bolne odločile posebne sobe.

d) Gledé povikšanja pasjega davka nasvetuje odsek, da naj se povikša na 3 gld. G. Regali nasvetuje, da naj se za pse, ki so za potrato, povikša davek na 4 gl., za pse pa, ki so potrebni, naj še davek čisto odpravi. G. Lasnik ugovarja, da ni prav nakladati pasjega davka, ker je pes človeku najzvestejša žival. Če se tedaj še davek ne more opustiti, naj se vsaj ne povikša. G. Terpin vpraša, zakaj g. Regali izjemlje mesarske pse, in podpira predlog Lasnikov. G. Regali ugovarja, da mesar potrebuje psa za osebno varstvo, če gre na deželo z denarjem. G. Terpin pravi, da postava le izjemlje čuvajske pse po posestvih na samem. Župan pravi, da se bode najprej glasovalo o predlogu Regalijevem. G. Pirker in dr. Schaffer trdita, da o oprostenu psov odbor nima pravice sklepati, ker deželna postava izjemlje le pse, ki so za čuvaje na samotnih krajih. G. Klun povdarja, da vsled deželne postave se od gospodarjev samotnih posestev ne more zahtevati, da bi od stražnih psov plačevali davek, da pa postava nikakor občinam ne brani nekterim psom davek nakladati, nekatere pa davka čisto oprostiti, ker bi se sicer moral po vsej deželi pobirati pasji davek. Župan se s tem razlaganjem strinja. Glasuje se tedaj najprvo o nasvetu Regalijevem, potem o nasvetu odsekovem, pa pri glasovanju se ne sprejme noben predlog, ampak reč ostane pri starem.

II. G. Potočnik predlaga, da naj se obrežje ob Ljubljani in Gradašici nekoliko počedi, poravnava in obsadi z nizkimi vrhami ali drugim grmovjem, ali pa obseje s travnim semenom. Za poskušnjo naj se najprvo vravnava le kakih 50 metrov obrežja za šolo. Predlog se izroči stavbenemu in policijskemu odseku.

III. Gosp. Regali nasvetuje, da naj se mestni svet za starimi šancami na Gradu, ki meri 4 do 5 oralov in od kterepla plačuje Orel-ova družina 3 najemščine, ali komu odda, ki, bode več od njega plačeval, ali pa naj se svet bolje kultivira in obsadi z drevjem. Predlog se izroči magistratnemu odseku.

IV. Za prodajo mesa nasvetuje g. Regali, da naj se za šolo ob Ljubljani sozidajo tržne lope. Predlog se izroči stavbenemu odseku. Župan nasvetuje izročiti ga tudi policijskemu in g. Leskovic tudi še finančnemu odseku; se sprejme.

V. Za službo čuvaja na Gradu z 280 gl. l. plače in stanovanjem pravni odsek nasvetuje na prvem mestu policaja Jožefa Osredkarja. G. Doberlet nasvetuje, da naj se odda g. Lukežiču, ki je pri požarni straži. Gosp. Lasnik podpira ta nasvet. G. Petričič in g. Potočnik omenjata, da se mora pri takih službah gledati na tiste, ki so služili v vojakih, in Osredkar je bil čez 2 leti vojak. Gosp. Lasnik pravi, da to v sedanjem času, ko velja splošna vojaška postava, nima več pomena. G. Regali priporoča Lukežiča, ker je Osredkar tudi že 39 let star. Izvoli se Lukežič. b) Vdovi prejšnjega čuvaja se določi dosmrtna pokojnina 105 gl. na leto. G. Zupan predlaga sklep seje, ki se pa ne sprejme, ker

hoče g. Kaltenegger še poročati, kateri mestni odborniki da letos iz odbora izstopijo. Ti so namreč: Iz I. volilnega razreda gospodje: Dežman, Dreo, dr. Schaffer, Terpin; iz II. razreda: Bürger, dr. Kaltenegger, Lašan, Čuber; iz III. razreda Lasnik in Regali, ki je bil voljen namesto dr. Steinerja. Predlog, da se zborovanje konča, se potem ponavlja in tudi sprejme.

(Vtopljenca) so 7. t. m. našli ljubljanski lovci na brodu pri črnuškem mostu. Reč so naznali tamošnjemu županu, ki je truplo spravil v mrtvašnico na Ježici, kjer ga je drugi dan komisija ogledala, ki je že pred 18 dnevi pri sorški fabriki padel v vodo in utonil.

Razne reči.

— Popravek. V predzadnjem „Slovincu“ naj se na zadnji strani v srednjem razdelku v latinski vrstici namesto „Incesse“ bere: Incessere novi itd.

— Potrjenje. V Trstu je dr. d' Angeli, v Zagrebu dr. Andrijevič po presvetlem cesarju potrjen za župana, in je imel v petek storiti prisego v mestnem zboru.

— Dr. Franjo Rački, sedaj kanonik Djakovski, vrnil se je te dni v Zagreb.

— Društvo svetojeronimsko v Zagrebu, kar naše Mohorjevo, je razposlalo svoje knjige in bode imelo glavno skupščino svojo 25. jan. t. l. v nadškofovskem semenišču.

— † Viktor Ivan. Grigorovič, roj. l. 1815 v Baltu v Podolski guberniji, je 31. dec. pret. leta umrl v Elisavetgradu v Chersonski guberniji. Pisal je mnogo o glagolici in cirilici, o Cirilu in Metodu, o gori Atoški, o Srbiji, Bulgarskih narodnih pesmih, o književni povestnici slovanski sploh itd. Potoval je l. 1844 v Solun, na Athos, po Bulgariji; prišel v Benedke, v Ljubljano, kjer je mnogo o slovanstvu pripovedoval ranjkemu prof. Fr. Metelku, na Dunaj, v Prago itd.

— Gresham, zavarovalno društvo, objavlja v listu „Times“ bilanco za l. 1875—1876, ki se je 17. novembra preteklega leta predlo-

žila rednemu občnemu zboru v Londonu. Računsko poročilo obsega čas od 30. junija 1875 do 30. junija 1876 in naznanja, da je v tem času došlo 4027 ponudb za zavarovanje na življenje z 48,996.275 franki. Sprejelo se jih je pa le 3389 s 36,354.650 franki, rente pa 114.750 frankov. Čista premija po odbitih stroških za protizavarovanje znaša 9,735.425 frankov, od katerih pa spada na novo kupčijo 1,003. 475 frankov. Vsi dohodki z obresti vred znašajo 12,179.200 frankov. Za zavarovanja na smrt se je pa izplačalo 3,062.225 frankov, za druga zavarovanja pa 2,023.675 frankov.

Listnica vredništva.

Ker slišimo, da Ščedenci v okolici Tržaški dopis iz Trsta v št. 150 v „Slovincu“ od 30. decembra p. l. pripisujejo gospodu Ivanu Dolinarju. vredniku lista „Edinosti“ in tajniku političnega društva za Tržaško okolico, javno izrečemo, da g. Dolinar ni v nobenih zvezi z omenjenim dopisom, ki smo ga prejeli od druge pa prav zaupljive strani. Sicer pa prizadetim svetujemo, da naj nikar ne izprašujejo, kdo da je to ali uno pisal, in se nad dopisniki hudujejo, ampak vprašajo naj se, je li to res, kar se je pisalo, ali ne; in če jim bode zbuena vest rekla, da je vse istinito, potem naj si prizadevajo, da grajane napake odpravijo, in gotovo se jim več ne bode treba pritoževati, da so bili v listih napadeni.

Umrli so:

Od 8 do 12 januarja: Helena Vodnik, gostinja 28 l., v boln. za jetiko. Jožef Šust, pek, 55 l., v boln. za rakom. Alojzij Lindner, davk. vrad. o., 1³/₄ l., za vodo v glavi.

Prečast. duhovščini.

V R. Milic-evi tiskarni v Ljubljani dobivajo se blanketi:

Zapisnik pri izpraševanju ženinov in nevest pred oklici, slovenski in nemški.

Pri naročilu naj se blagovoljno določi, ali kdo želi (2—2)

slovenskih ali nemških.

Nova slika.

Izšla je v Beču velika in umetniško izdelana slika

Srbski vojskovodje v srbsko-turški vojski.

Milan M. Obrenović IV. Nikola I. Petrovič Njeguš.

Generali: M. G. Černjajev, Ranko Alimpič, Franjo Zach, in Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Božo Petrovič, Ilija Plamenac, in Mašo Vrbica. — Obersti (polkovniki): Horvatović, Orešković, Ilija Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Beker, Miloško Lešjanin. — Oberstlajtnanti (podpolkovniki): Sava Grujić, Vlajković, Kosta Bučević, Gruja Mišković. — Major Paja Putnik in arhimandrit N. Dučić.

Slika ima 22 verno po fotografiji narejenih podob z grbom Srbije in Črnegore.

Slika je litografiral **A. Šubert.**

Slika je 53 centimetrov visoka in 90 centimetrov široka.

Cena slike je 1 gld. 20 kr.

Naročnina se pošilja na adresu:

(68—7)

P. Janković, Wien VIII., Piaristengasse Nr. 49.

Denarji naj se pošljejo v frankiranih pismih ali po poštni nakaznici. Komur je drago, naj na listnici pové, če naj se mu pošlje proti poštenu povzetju (Nachnahme).

Kdor za gotov denar naroči 10 podob, dobi podobe po 1 gld. in frankirano po pošti.

Cena tej veliki in umetniško izdelani podobi je tako majhna, da si jo vsak lahko naroči.

Brez te slike naj nihče ne bo, ki se zanima za srbsko in črnogorsko vojsko z državo turški.